

Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет»
(повне найменування вищого навчального закладу)

Юридичний факультет
(назва інституту / факультету)

Кафедра фундаментальних юридичних дисциплін
(назва кафедри)

Схвалено та затверджено на засіданні науково-методичної ради факультету протокол № 1 від 28 серпня 2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
декан юридичного факультету
Стелла КЕЛЬБЯ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна
(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Програма Право
(назва програми)

Спеціальність 081»Право»
(вказати: код, назва)

Галузь знань 08 «Право»
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет юридичний
(назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Розробник: Кушнір Ярослав Вікторович – викладач кафедри фундаментальних юридичних дисциплін

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/department-of-fundamental-legal-disciplines/>

(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача (-ів))

Контактний тел. (066) 54-37-920

E-mail: iaroslav555@ukr.net

Посилання на сторінку курсу на сайті дистанційного навчання університету: <http://education.bukuniver.edu.ua/mod/page/view.php?id=1041>

Консультації: четвер з 09.00 до 14.00.

Види занять:	<i>Лекції, семінари, самостійна робота.</i>
Методи навчання:	<i>Під час навчання можуть бути запропоновані практичні вправи, задачі, ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести та інші інтерактивні методи навчання.</i>
Форми навчання:	<i>Очна серія лекцій, практичних занять (контактні години); дистанційна (онлайн-діяльність); змішана (контактні години + онлайн-діяльність)*.</i>
Матеріальне та технічне забезпечення дисципліни:	<p><i>Проведення занять очно передбачає: обладнані аудиторії (столи, стільці, мобільні пристрої, мультимедійні засоби, наявність та доступність мережі Інтернет).</i></p> <p><i>Проведення занять дистанційно, або у змішаній формі додатково передбачає: наявність ПК (ноутбуку) чи іншого мобільного пристрою, навушників, мікрофону, веб-камери; за потреби, встановлення спеціальних програм (сервери веб-конференцій: Zoom, Viber, Skype, e-mail).</i></p>
Доступ до дисципліни:	<p><i>Реєстрація студента на сайті дистанційного навчання ПВНЗ «Буковинський університет» відкриває доступ до всіх навчально-методичних матеріалів дисципліни.</i></p> <p><i>Під час дистанційного навчання або навчання у змішаній формі заняття проводяться згідно розкладу на платформах Zoom або Skype.</i></p>

*Контактні години – передбачають безпосередню взаємодію учасників навчального процесу між собою в аудиторії; онлайн-діяльність – передбачає опосередковану взаємодію учасників навчального процесу між собою та з контентом в аудиторії чи за її межами засобами онлайн-технологій.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Історія та культура України» є обов'язковою складовою навчального плану підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

При плануванні навчального навантаження на першому бакалаврському рівні для вивчення цієї дисципліни передбачено 3 кредити ЄКТС.

Предметом вивчення дисципліни є історія, культура, традиції, суспільство та інші аспекти розвитку України як національної територіальної одиниці та народу. Ця дисципліна охоплює вивчення історичних подій, які вплинули на формування та розвиток української державності, політичної системи, соціокультурного середовища, релігійних традицій, мови, мистецтва, архітектури та інших аспектів національної ідентичності.

Мета: Основна навчальна і виховна мета дисципліни полягає у створенні умов для свідомої орієнтації молодого людини у сучасному світі, суспільстві, формування у неї відповідної активної соціальної та громадської позицій, підвищенні рівня духовної культури, культури спілкування і діяльності для сприяння їх соціалізації, активному включенню в соціально-політичне та економічне життя суспільства, підготовці до майбутньої професійної діяльності.

Завдання:

1. формування історичних знань, розвиток історичного мислення, яке передбачає загальне розуміння історичного процесу в його різноманітності й суперечності, застосування історичних знань і набутих умінь;

2. виховання у студентів особистісних рис громадянина України, загальнолюдських духовних ціннісних орієнтацій, сприйняття ідей гуманізму та демократизму, патріотизму та взаєморозуміння між народами на основі усвідомлення досвіду історії.

3. підготовка до свідомої активної участі в суспільному житті Української держави, усвідомлення її ролі та місця в Європі і світі формування спів відповідальності за долю України, Європи та світу.

Показати роль і місце даної навчальної дисципліни у формуванні майбутнього фахівця за відповідним напрямком підготовки, її значення у формуванні цілісної системи знань фахівця. Висвітлити знання і вміння студентів по закінченню вивчення дисципліни показати кроки наближення освіти щодо вимог Болонського процесу. Охарактеризувати структуру нормативної дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

основні періоди історії України; особливості кожного з історичних періодів, їхні спільні та відмінні риси, а також значення з точки зору українського державо та націотворення. **вміти:**

аналізувати історію України як історію окремого народу та його держави, так і в контексті загальноєвропейської та світової історії; здійснювати періодизацію української історії та компаративний аналіз різних епох; екстраполювати окремі історичні події на сучасний історико-політичний процес; прогнозувати можливі варіанти майбутнього суспільно- політичного розвитку України.

2. Пререквізити

Вивчення курсу передбачає наявність системних та ґрунтовних знань із курсу: Історія та культура України, яка межує з наступними дисциплінами: Історія України, Культурологія, Релігієзнавство, Літературознавство, Мистецтвознавство, Етнологія та антропологія, філософія. Ці дисципліни разом допомагають уявити цілісний образ історії та культурної спадщини України, розкриваючи різноманітні аспекти її розвитку та взаємодії з іншими цивілізаціями.

**3. Компетентності та результати навчання,
формуванню яких сприяє дисципліна
(взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти,
сформульованим у термінах результатів навчання):**

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3 - Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4 - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і в письмово.

ЗК8 - Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9 - Здатність працювати в команді.

ЗК10 - Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК13 - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14 - Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

СК1 - Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК3 - Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК10 - Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК13 - Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14 - Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Отримуються наступні програмні результати навчання (РН):

РН 3 - Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 9 - Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 11. Мати базові навички риторики.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 15 - Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 22 - Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

4. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Історія та культура України» є початковою дисципліною, яка викладається для студентів, які здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр» в обсязі 90 годин, з яких лекцій – 20 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 54 год. Форма підсумкового контролю диференційований іспит. Навчальний курс розрахований на студентів закладів вищої освіти. Він побудований відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS).

Планування навчальної діяльності

ВИДИ ЗАНЯТЬ (згідно розкладу)	ФОРМИ НАВЧАННЯ*	
	Контактні години	Онлайн діяльність
	Методи навчання	
<i>Лекційні заняття</i> (попередня підготовка, подача нової інформації, тренування).	Попереднє опитування; ознайомлення або повторення термінології; очна лекція; презентація нового матеріалу; пошук відповідей на питання; діалог з групою.	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою; лекція-дискусія, лекція з розбиранням конкретних ситуацій, в режимі відео конференції.
<i>Практичні заняття</i> (тренування, практична робота, оцінювання, рефлексія).	Обговорення; дебати; питання-відповіді; групові виконання завдань; усне опитування; практичні ситуації; діалог, короткі усні / письмові відповіді на питання; тестування, задачі, доповіді.	Питання для самоперевірки; обговорення (он-лайн); виконання інтерактивних практичних вправ; он-лайн тестування, пошук відповідей на питання; індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, проєкт, реферат тощо); усна відповідь, виконання практичного завдання, письмова робота.
<i>Підсумковий модульний контроль</i>	Письмове завдання, письмові відповіді на питання; тестування.	Письмове завдання, письмові відповіді на питання з фото, або відео фіксацією.

5. Порядок оцінювання знань студентів з урахуванням поточної успішності з дисципліни

Види та форми контролю. Формами поточного контролю є: усне, письмове опитування, тестування, розв'язування ситуаційних задач, практичні роботи, контрольні роботи. Форма підсумкового контролю: екзамен.

Засоби оцінювання. Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- модульні контрольні роботи;
- тести;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

**6. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС**

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЄКТС	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	відмінно
82-89	B	добре	добре
74-81	C		
64-73	D	задовільно	задовільно
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	незадовільно
1-34	F		

7. Структура курсу, складається з двох модулів:

Модуль 1 – теми оцінюються в 35 балів (максимальна кількість);

Модуль 2 – теми оцінюються в 35 балів (максимальна кількість).

Підсумковий контроль знань студентів за перші два модулі – екзамен. Розподіл балів з навчальної дисципліни. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість Балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2						
T1	T2	T3	МКР	ІНДР	T5	T6	T7	МКР	ІНДР	30	100
5	5	5	10	10	5	5	5	10	10		

**8. Структура навчальної дисципліни «Історія та культура України» за освітнім
ступенем (перший) бакалаврський**

Назва змістових модулів, тем
Змістовий модуль 1 «Витоки та передумови української культури»
Тема 1. Предмет і завдання курсу «Історія та культура України»
Тема 2. Витоки української держави та передумови формування української культури.
Тема 3. Становлення державності на теренах України. Культура Київської Русі та Галицько - Волинського князівства.
Тема 4. Литовсько-польська доба, українська культура 14-17 ст.
Тема 5. Культура українського барокко
Модульний контроль № 1

Змістовий модуль 2 «Національне відродження України та українська культура 19-початку 20 ст.»
Тема 6. Національне відродження в Україні наприкінці 18- в середині 19 ст.
Тема 7. Соціально-економічний і політичний розвиток України та українська культура в другій половині 19 – на початку 20 ст.
Тема 8. Україна та українська культура за радянської доби.
Тема 9. Здобуття Україною незалежності. Розвиток культури в незалежній Україні
Модульний контроль № 2

9. Критерії оцінювання під час аудиторних занять Оцінка Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

10. Критерії оцінювання самостійних робіт студентів:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення – 2 бали

Всього максимум за презентацію 5 балів.

11. Індивідуальна навчально-дослідна робота з курсу «Історія України та української культури» – це вид науково-дослідної роботи студента, що містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, що виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- конспект із теми (модуля) за заданим планом (2 бали);
- конспект із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно (3 бали);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історико-педагогічні
- інформації, самостійні дослідження (3 бали);
- історико-біографічні дослідження у вигляді есе (5 балів).
- реферативна робота (5 балів)

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Критерії оцінювання ІНДЗ (науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

12. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Бокань В. Історія культури України: Навч. посібник / В. Бокань, Л. Польовий. – К. : МАУП, 2002. – 256 с.
2. Висоцький О. Ю. Історія української культури : Навч. посібник / О. Ю. Висоцький. – Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. – 130 с.
3. Історія української культури / За ред. О. Павлова. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
4. Історія української та зарубіжної культури / за ред. С. М. Клапчука, В. Ф. Остафійчука. – К. : Знання, 2002. – 351 с.
5. Історія української культури у 5-ти т. Т. 1. Історія культури давнього населення України / Ю. С. Асєєв, В. Д. Баран, І. А. Баранов. – К. : Наукова думка, 2001. – 1134 с.
6. Історія української культури у 5-ти т. Т. 4. Кн. 1. Українська культура ХІХ ст./А. Ф. Артюх, В. Г. Балущок, Г. Б. Бондаренко. – К.:Наукова думка, 2008. –1008 с.
7. Культурологія : Навч. посібник / за ред. Т. Б. Гриценко, С. П. Гриценко, А. Ю. Кондратюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 392 с.
8. Шейко В. М. Історія української культури : Навч. посібник / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2006. – 264 с.

Додаткова література:

9. Грицак Я. Пророк у своїй вітчизні. Франко та його спільнота (1856 –1886) / Я. Грицак. – К. : Критика, 2006. – 632 с.
10. Енциклопедія трипільської цивілізації: у 2 томах. Т.1. / за ред. М. Ю. Відейка. – К. : Укрполіграфмедіа, 2004. – 703 с.
11. Єрмакова Н. Березільська культура: Історія, досвід / Н. Єрмакова. – К. : Фенікс, 2012. – 512 с.

12. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст : франківський період / О. Забужко. – К. : Факт, 2009. – 156 с.

13. Забужко О. С. Шевченків міф України. Спроба філософського аналізу / О. Забужко. – К. : Факт, 2009. – 160 с.

14. Іванова Л. Г. Україна між Сходом і Заходом – до проблеми становлення національної ідеї в українській суспільно-політичній думці в контексті східноєвропейського розвитку (I половина XIX ст.) / Л. Г. Іванова. – К. : НПУ ім. М. Драгоманова, 2007. – 136 с.

15. Насенко М. К. Художня література України : Від міфів до модерної реальності. – К. : Просвіта, 2008. – 1063 с.

16. Нариси з історії театрального мистецтва України XX століття / Редкол. : В. Сидоренко (голова) та ін. – К. : Інтертехнологія, 2006. – 1054 с.

17. Протас М. О. Українська скульптура XX століття / М. О. Протас. – К. : Інтертехнологія, 2006. – 278 с.

Матеріально-технічне забезпечення

Аудиторія/Classroom, Google Meet, Zoom, проектор, ноутбук, смартфон, підручники, посібники, наукова література, інформаційно-пошукові правові системи, зокрема «Законодавство України» тощо.

З ОПП «Право» ОС бакалавр

детальніше можна ознайомитися за посиланням:

<http://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/educational-process/programs/opp-magister-law/>

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни